

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	๑
บทคัดย่อ	๔
Abstract	๘
สารบัญ	๙
สารบัญตาราง	๙
บทที่ 1 บทนำ	๑
ภูมิหลัง	๑
วัตถุประสงค์การวิจัย	๓
สมมติฐานการวิจัย	๓
กรอบแนวคิดการวิจัย	๔
ขอบเขตการวิจัย	๕
นิยามศัพท์เฉพาะ	๖
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๖
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗
1. การปฏิรูปการศึกษา	๘
2. การบริหารสถานศึกษา	๑๕
3. การบริหารงานในการจัดการศึกษาชั้นพื้นฐาน	๑๗
4. ความรู้เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม	๑๙
4.1 ความหมายของคุณธรรม จริยธรรม	๑๙
4.2 ประเภทของคุณธรรม จริยธรรม	๒๐
4.3 หลักการพัฒนานักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม	๒๑
4.4 บทบาทของผู้นำต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม	๒๒
4.5 ความสำคัญและความจำเป็นของคุณธรรม จริยธรรม	๒๓
4.6 นโยบายการดำเนินการปลูกฝังและสร้างเสริมศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม	๒๗
5. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม	๓๖

หัวเรื่อง	หน้า
6. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2	42
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
7.1 งานวิจัยในประเทศไทย	44
7.2 งานวิจัยต่างประเทศ	48
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	52
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	53
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล	55
การวิเคราะห์ข้อมูล	55
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	56
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	57
ขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	97
วัตถุประสงค์การวิจัย	97
สมมุติฐานการวิจัย	97
วิธีดำเนินการวิจัย	98
สรุปผลการวิจัย	100
อภิปรายผลการวิจัย	102
ข้อเสนอแนะ	105
บรรณานุกรม	107
ภาคผนวก	114
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	115
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์	123
ประวัติผู้วิจัย	128

ตารางที่

หน้า

9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสภาพการดำเนินงานด้านคุณธรรม จริยธรรม ของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน	74
10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสภาพการดำเนินงานด้านคุณธรรม จริยธรรม ของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการกำหนดนโยบาย จำแนกตามขนาดโรงเรียน	76
11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสภาพการดำเนินงานด้านคุณธรรม จริยธรรม ของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการจัดหลักสูตรการเรียน การสอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน	79
12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสภาพการดำเนินงานด้านคุณธรรม จริยธรรม ของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม จำแนกตามขนาดโรงเรียน	82
13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสภาพการดำเนินงานด้านคุณธรรม จริยธรรม ของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านบุคลากร จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน	85
14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสภาพการดำเนินงานด้านคุณธรรม จริยธรรม ของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการประเมินผล จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน	87
15 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการ ดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของโรงเรียนที่จัดการศึกษา ช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้าน	89

ตารางที่

หน้า

16. เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของโรงเรียน ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน	90
17. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงาน ด้านคุณธรรม จริยธรรม ของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวม ตามขนาดโรงเรียน	91
18. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงาน ด้านคุณธรรม จริยธรรม ของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการจัด หลักสูตรการเรียนการสอนตามขนาดโรงเรียน	92
19. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงาน ด้านคุณธรรม จริยธรรม ของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านบุคลากร ตามขนาดโรงเรียน	93
20. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงาน ด้านคุณธรรม จริยธรรม ของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการประเมินผล ตามขนาดโรงเรียน	94
21. ผลการวิเคราะห์ความถี่ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านคุณธรรม จริยธรรม ของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวม	95